

ਗੁਰਚਰਨ ਕੌਰ ਉਰਫ ਚਰਨੋ **ਬਨਾਮ** ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ (ਐਮ. ਐਮ. ਪੁੰਛੀ, ਜੇ.)

(9) ਇਹ ਨਿਯਮ 3 ਦੀ ਧਾਰਾ (6) ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਨਾਲ ਵੀ ਢੁਕਵਾਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਦੇ ਪੜ੍ਹਣ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੂੰ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਰੱਖੇ ਬਿਨਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕੇਸ ਦਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਬਾਅਦ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਠੋਸ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਜੇਕਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਕੋਈ ਰਾਏ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਕਿ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਉਸਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ। ਅਜਿਹਾ ਇਸ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਝੂਠੀਆਂ ਦਰਖਾਸਤਾਂ ਲੈ ਕੇ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਨਾ ਕਰੇ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਠੋਸ ਨਿਆਂ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਸਕੇ।

(10) ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖਾਂ ਕੋਲ ਉਭਾਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਬਚਾਅ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਤਿੱਖੇ ਮੁੱਦੇ ਹਨ ਪਰ ਇਸ ਨੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਸੱਚਾ ਹੈ ਜਾਂ ਝੂਠਾ ਹੈ। ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਸਵਾਲ ਦਾ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(11) ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਮੈਂ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਭੇਜਦਾ ਹਾਂ। ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ 17 ਮਾਰਚ, 1980 ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਕੋਈ ਖਰਚਾ ਨਹੀਂ।

ਐਨ.ਕੇ.ਐਸ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਗੁਲਜ਼ੇਬਾ

ਐਮ.ਐਮ.ਪੁੰਛੀ ਜੇ.

ਗੁਰਚਰਨ ਕੌਰ ਉਰਫ ਚਰਨੋ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ।

ਬਨਾਮ

ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ, - ਜਵਾਬਦਾਰ।

1979 ਦੇ ਆਰਡਰ ਨੰਬਰ 181-ਐਮ ਅਪੀਲ।

23 ਫਰਵਰੀ 1980

ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ (1955 ਦਾ XXV)—ਸੈਕਸ਼ਨ 25 — ਪਤਨੀ ਦੀ ਨਪੁੰਸਕਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਆਹ — ਅਜਿਹੀ ਪਤਨੀ — ਕੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਤਹਿਤ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਲਈ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ — ਵਿਆਹ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ — ਅਜਿਹਾ ਵਿਆਹ — ਕੀ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਤਨੀ ਦੀ ਨਪੁੰਸਕਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਨਾਲ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਵਜੋਂ ਜਾਂ ਅੰਰਤ ਦੇ ਦਰਜੇ ਤੋਂ ਵੀ ਨੀਵਾਂ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਜੀਵ-ਵਿਗਿਆਨਕ ਅਰਥਾਂ ਵਿਚ ਇਸ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। . ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਤੀ ਜਾਂ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਦਰਜਾ, ਭਾਵੇਂ ਪਤਨੀ ਜਾਂ ਪਤੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਆਹ ਦੂਜੇ ਦੀ ਨਪੁੰਸਕਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਹ ਰੁਤਬਾ, ਵਿਆਹ ਦੇ ਰੱਦ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਕ-ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣੀ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ; ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ • ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ। ਵਿਧਾਨ ਪਾਲਿਕਾ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਵਿਚਕਾਰ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਸੁੱਟਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਦੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ (ਹੋਰ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ) ਤਾਂ ਜੋ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਅਪਣਾਉਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇੱਕ ਬੇਸਹਾਰਾ ਦਾ, ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਜੋ ਵਿਆਹ ਦੀ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਹਿੰਦੂ ਸੰਕਲਪ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਅਧਿਕਾਰ ਇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਤੰਗ ਅਤੇ ਪੋ-ਡੈਟਿਕ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਗਤੀਸ਼ੀਲ ਅਤੇ ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਪਹੁੰਚ ਅਪਣਾ ਕੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। "ਕੇਸ ਦੇ ਹੋਰ ਹਾਲਾਤ" ਜਿਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਆਰਡਰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਸਥਾਈ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਲਈ ਉਹ ਹਾਲਾਤ ਹਨ ਜੋ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨਗੇ। ਪੂਰਵ-ਨਿਰਧਾਰਤ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਪਤਨੀ ਦੀ ਸਰੀਰਕ ਬਣਤਰ ਵਿੱਚ ਵਿਗਾੜ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਦੇ ਹਨ, ਨੂੰ ਵਿਆਹ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਿਰਫ਼ ਉਸੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਸ ਦਾ ਪੂਰਵ-ਫ਼ਰਮਾਨ ਚਾਲ-ਚਲਣ ਜਾਂ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ - ਉਸ ਨੂੰ ਸਥਾਈ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਲਈ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੀਆਂ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਵਿਆਹ ਵਿਆਹ ਦੁਆਰਾ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਦਰਜੇ ਤੋਂ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਰੱਦ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ "ਪਤਨੀ ਜਾਂ ਪਤੀ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਕੇਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ" ਨੂੰ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰ ਸਥਿਤੀ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਸਰੀਰ ਵਿਗਿਆਨ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(ਪਰਾ ੬)।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਆਹ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਮਿਲਾਪ ਦਾ ਅੰਤਮ ਸਾਥੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਨਪੁੰਸਕਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਗੈਰ-ਸੰਪੂਰਨਤਾ ਲਈ, ਵਿਆਹ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਜਾਂ ਗੈਰ-ਅਨੁਮਾਨਤ। ਇਹ ਵਿਆਹ ਚੰਗਾ ਅਤੇ ਵੈਧ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਾਰੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤੱਥ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੁਆਰਾ ਬਚਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਨਪੁੰਸਕਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਵਿਆਹ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਬਚੇ ਹੋਏ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਵਿਆਹ ਦੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ : ਪਤੀ ਜਾਂ ਪਤਨੀ ਦੀ ਸਰੀਰਕ ਅਸਮਰੱਥਾ ਜੋ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਨਪੁੰਸਕਤਾ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਅਸੰਭਵ ਬਣਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਵਿਆਹ ਦੋ ਹਿੰਦੂਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਥਾਪਿਤ ਇੱਕ ਬੰਧਨ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਮੌਜੂਦ ਹੋਣ 'ਤੇ ਇਸ ਦਾ ਰੱਦ ਕਰਨ ਨਾਲ ਬਾਂਡ ਦੇ ਤੱਥ ਨੂੰ ਮਿਟਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ। (ਪਰਾ ੫)।

ਸ੍ਰੀ ਸਰੂਪ ਚੰਦ ਗੁਪਤਾ, ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਫਰੀਦਕੋਟ, ਮਿਤੀ 13 ਅਕਤੂਬਰ, 1979 ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ

■ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਪਤਨੀ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨਾ। ਗੁਰਚਰਨ ਕੌਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਆਪਣਾ ਖਰਚਾ ਆਪ ਉਠਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਆਰ.ਸੀ. ਪੁਰੀ ।

ਕੇ.ਐਸ.ਦਪਦ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਲਈ. ਜਵਾਬ.

ਨਿਰਣਾ " : : "

ਮਦਨ ਮੋਹਨ ਪੰਚੀ, ਜੇ.

- . 7 •

(1) ਇਹ ਅਪੀਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਦਿਲਚਸਪ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਦਾਇਰਾ ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੀਮਤ ਹੈ (ਇੱਥੇ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ)। ਪਤਨੀ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦੀ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਭੱਤੇ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪਹਿਲੀ ਵਿਆਹ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

(2) ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦਾ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਮਾਮਲਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਆਹ, ਜੋ ਕਿ 1974 ਦੇ ਨੇੜੇ-ਤੇੜੇ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਵਿਆਹੁਤਾ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਤੀ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਅਪੀਲ ਦੀ ਸਫਲਤਾ 'ਤੇ ਕਿ ਵਿਆਹ ਗਰਮ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਤਨੀ ਦੀ ਨਪੁੰਸਕਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਉਸ ਫਰਮਾਨ ਨੇ ਅੰਤਮ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਾਮਵਰ ਪਤਨੀ ਦੇ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤੇ ਲਈ ਨਾਮਵਰ ਪਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮੌਜੂਦਾ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ। ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਵਿਰੋਧ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਪਤੀ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਭੱਤੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਨਾਮਵਰ ਪਤਨੀ ਨਾ ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਔਰਤ ਸੀ ਜਿਸ ਲਈ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸਦਾ ਵਿਵਹਾਰ ਜਾਂ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਭੱਤੇ ਦੀ ਗਰਾਂਟ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ ਸਨ। ਨਾਮਵਰ ਪਤਨੀ ਦੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਹੱਕ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਸੀ। 400 ਪ੍ਰਤੀ ਮਾਹਵਾਰੀ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਗਹਿਣਿਆਂ ਅਤੇ ਕੀਮਤੀ ਕੱਪੜਿਆਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਇਹ ਵੀ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਕੋਈ ਜ਼ਮੀਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਗੜਬੜ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਪਹਿਲੀ ਵਿਆਹੁਤਾ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਬਣਾਏ: -

1. ਕੀ ਗੁਰਚਰਨ ਕੌਰ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ, ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੁਆਰਾ ਕਲਪਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ?
2. ਜੇਕਰ ਮੁੱਦਾ ਨੰਬਰ 1 ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਕਿੰਨੀ ਰਕਮ ਦੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ?

Gurcharan Kaur alias Charno v. Sher Singh (M. M. Punchhi, J.)

(3) ਅੰਕ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਈ-ਰਿਮਾਂਡ ਦੀ ਲੋੜ, ਮੁੱਦਾ ਨੰਬਰ 2 ਦਾ ਜਵਾਬ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਰੁਪਏ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 75 ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾਵਾਰ। ਪਟੀਸ਼ਨ ਰੱਦ ਹੋਣ 'ਤੇ ਮਾਮਲਾ ਉਪਰੋਕਤ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਹੈ।

(4) ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਵੱਲੋਂ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਮੈਟਰੀਮੋਨੀਅਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਾ ਠਹਿਰਾਉਣ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਅਜਿਹਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਧਿਆਨ ਐਨ. ਵਾਰਲਕਸ਼ਮੀ ਬਨਾਮ ਐਨ. ਵੀ. ਹਨੂਮੰਬਾ ਰਾਓ, (1), ਗੋਵਿੰਦਰਾ ਰਾਣੇਜੀ ਮੁਸਲੇ ਬਨਾਮ ਆਨੰਦੀਬਾਈ ਅਤੇ ਹੋਰ (2), ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਅਮਰਜੀਤ ਕੌਰ (3) ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਆਂਇਕ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।) ਅਤੇ ਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਭਜਨ ਕੌਰ (4), ਪਰ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਆਚਰਣ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੇ ਹੋਰ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। Aft ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਤਹਿਤ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਲਈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਪਤਨੀ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਕਿਰਾਏ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਬੋਲਦਿਆਂ ਉਸ ਨੂੰ "ਅੌਰਤ" ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਇਕੱਲਾ ਹੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤਨੀ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਨੀਂਹ ਸੀ। ਹੁਣ ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਨਜ਼ਰੀਆ ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਫੈਸਟ ਪੀਐਫ ਥੀਪੀ ਪੜਤਾਲ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ।

(5) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਹਿੰਦੂ ਵਿਆਹ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਕੁਝ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਨਾ ਕਰਨਾ ਧਾਰਾ 11 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਅਸਥਿਤ ਜਾਂ ਰੱਦ ਵੀ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਹੋਰ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਨਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੇਸਾਂ ਦੀਆਂ ਉਹਨਾਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਆਹ ਹਨ ਜੋ ਵਿਆਹ ਦੀ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਦੀ ਗੈਰ-ਪੂਰਤੀ ਜਾਂ ਅਯੋਗਤਾ ਦੁਆਰਾ ਅਯੋਗ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਇਸ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਨਪੁੰਸਕਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਵਿਆਹ ਦੇ ਨਾ ਹੋਣ ਦਾ ਅਧਾਰ ਹੈ। ਵਿਆਹ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਨੂੰ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਮਿਲਾਪ ਦਾ ਅੰਤਮ ਪੜਾਅ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਨਪੁੰਸਕਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਗੈਰ-ਸੰਪੂਰਨਤਾ ਲਈ, ਵਿਆਹ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਜਾਂ ਗੈਰ -ਅਨੁਮਾਨਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਿਆਹ ਚੰਗਾ ਹੈ

- (1) 1978 ਮੈਰਿਜ ਲਾਅ ਜਰਨਲ 21.
- (2) 1977 ਮੈਟਰੀਮੋਨੀਅਲ ਲਾਅ ਰਿਪੋਰਟਰ 223.
- (3) 1979 ਮੈਰਿਜ ਲਾਅ ਜਰਨਲ 385.
- (4) ਏਆਈਆਰ 1973 ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ 44.

ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ 'ਤੇ ਅਯੋਗਤਾ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਬਚਣ ਤੱਕ ਵੈਧ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਨਪੁੰਸਕਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਵਿਆਹ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਚਿਆ ਹੋਇਆ ਵਿਆਹ ਵਿਆਹ ਦੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ,

ਭਾਵੇਂ ਪਤੀ ਜਾਂ ਪਤਨੀ ਦੀ ਸਰੀਰਕ ਅਸਮਰੱਥਾ ਜੋ ਵੀ ਹੋਵੇ ਜੋ ਉਸਨੂੰ ਜਾਂ ਉਸਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਨੂੰ ਵਿਆਹ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਅਸੰਭਵ ਬਣਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਦੋ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਆਹ ਦਾ ਤਿਆਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਮੌਜੂਦ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸਦਾ ਰੱਦ ਕਰਨ ਨਾਲ ਬਾਂਡ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮਿਟਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

(6) ਹੁਣ ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਪਤਨੀ ਪਤੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਪੁੰਸਕ ਸਾਬਤ ਹੋਈ ਸੀ.. ਉਸਦਾ ਸਰੀਰ ਪਤੀ ਨੂੰ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਉਸਦੀ ਯੋਨੀ ਲਗਭਗ 0.7 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਦੇ ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਡਿੱਪਲ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਖੋਜੀ ਗਈ ਸੀ। ਯੋਨੀ ਦੇ ਖੁੱਲਣ ਦੀ ਨਜ਼ਰ 'ਤੇ ਡੂੰਘੀ. ਬਾਕੀ ਦੀ ਯੋਨੀ ਗੈਰ-ਕੈਨਲਾਈਜ਼ਡ ਸੀ। ਇਹ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਪਤਨੀ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਸਰੀਰਕ ਬਣਤਰ ਕਾਰਨ ਆਮ ਜਿਨਸੀ ਸੰਬੰਧ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਪਰ ਪਲਾਸਟਿਕ ਸਰਜਰੀ ਦੁਆਰਾ, ਅਜਿਹੇ ਸੰਭੋਗ ਨੂੰ ਸੰਭਵ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਧਿਰਾਂ ਦਾ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਹੀ ਪਤਨੀ ਵਿਚ ਵਿਗਾੜ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ, ਵਿਆਹ ਵਿੱਚ, ਦੁਹਰਾਓ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ, , ਅਜਿਹੀ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਪਤਨੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਇਕ ਔਰਤ ਦੇ ਦਰਜੇ ਤੋਂ ਵੀ ਨੀਵਾਂ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਜੀਵ-ਵਿਗਿਆਨਕ ਅਰਥਾਂ ਵਿਚ ਇਸਦਾ ਅਰਥ ਭਾਵੇਂ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਤੀ/ਪਤਨੀ ਨੂੰ, ਭਾਵੇਂ ਪਤਨੀ ਜਾਂ ਪਤੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਆਹ ਦੂਜੇ ਦੀ ਨਪੁੰਸਕਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਰੁਤਬਾ, *ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦਾ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ; ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ - ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਟੁੱਟੇ ਹੋਏ ਬੰਧਨ ਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਸੁੱਟਣ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾ ਪਵੇ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਦੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇ (ਹੋਰ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋਣ) ਤਾਂ ਜੋ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਅਪਣਾਉਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇੱਕ ਬੇਸਹਾਰਾ ਦਾ. ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ ਵਿਆਹ ਦੀ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਹਿੰਦੂ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਵਾਲਾ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ। ਨੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਤੰਗ ਅਤੇ ਪੈਡੈਟਿਕ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਗਤੀਸ਼ੀਲ ਅਤੇ ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਪਹੁੰਚ ਅਪਣਾ ਕੇ ਕੁਝ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। "ਕੇਸ ਦੇ ਹੋਰ ਹਾਲਾਤ" ਜਿਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਥਾਈ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਦਾ ਆਰਡਰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਹਾਲਾਤ ਹਨ ਜੋ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨਗੇ

ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨ ਦੇ ਤੱਥ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਅੰਤਮ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦੇ ਹਨ। ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਲਈ ਕੋਈ ਅਥਾਰਟੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਬਿਮਲਾ ਦੇਵੀ ਬਨਾਮ ਸਿੰਘ ਰਾਜ (5) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੁਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਰੋਸ਼ਨੀ ਪਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਫ਼ਰਮਾਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦਾ ਆਚਰਣ ਵਿਆਹੁਤਾ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਆਹੁਤਾ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਲਈ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਤਲਾਕ ਲਈ ਅਗਲੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਤਨੀ ਦੀ ਸਰੀਰਕ ਬਣਤਰ ਵਿੱਚ ਵਿਗਾੜ ਨੂੰ ਵਿਆਹ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵੱਲੋਂ

Gurcharan Kaur alias Charno v. Sher Singh (M. M. Punchhi, J.)

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤਲਾਕ ਸਿਰਫ ਉਸ ਸਕਦਾ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨਾ ਕਿ ਪਤਨੀ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਦੀ ਸਰੀਰਕ ਵਿਗਾੜ ਬਾਰੇ ਪਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਜ਼ੋਰ ਜਾਂ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਵੀ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਹੋਣ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਾਬਤ ਹੋਣ ਲਈ ਇੱਕ ਅਧਾਰ ਸੀ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12(1)(c)। ਉਪਰੋਕਤ ਦੱਸੇ ਗਏ ਵਿਆਪਕ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਅਤੇ ਉਸਾਰੂ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ 'ਤੇ ਵੀ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਠਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਤੀ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰਕ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ "ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਨੂੰ ਮੋੜਨ ਲਈ" ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪਾਰਟੀਆਂ ਅਤੇ ਆਸਾਨੀ ਦੇ ਹੋਰ ਹਾਲਾਤ"। ਇਹ ਠੀਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਤਨੀ ਆਪਣੇ ਸਰੀਰਕ ਨੁਕਸ ਤੋਂ ਅਣਜਾਣ ਰਹੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਗੰਦੀ ਕੁੜੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਅਣਜਾਣ ਅਤੇ ਅਣਜਾਣ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਮੌਕੇ ਦੀ ਘਾਟ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੋਣ ਤੋਂ, ਉਸਦਾ ਆਚਰਣ ਜਾਂ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਉਸਨੂੰ ਸਥਾਈ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਲਈ ਅਯੋਗ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਵਿਆਹ ਦੁਆਰਾ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਰੁਤਬੇ ਤੋਂ ਵਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਰੱਦ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ "ਪਤਨੀ ਜਾਂ ਪਤੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ" ਨੂੰ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰ ਸਥਿਤੀ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਰੀਰ ਵਿਗਿਆਨ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸਥਾਈ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(7) ਅਗਲਾ ਸਵਾਲ ਜੋ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਹੈ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਦੀ ਮਾਤਰਾ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਕੀਲ ਨੇ ਮੁੱਦੇ ਨੰ. 2 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਈ ਖੋਜ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਠੋਸ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਹੀ, ਸਿਵਾਏ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਪਤੀ ਦੀ ਕਮਾਈ ਸਮਰੱਥਾ ਦੇ ਇੱਕ ਤਿਹਾਈ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਇਸ ਦੀ ਰੇਟਿੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। 100 ਪ੍ਰਤੀ ਮਾਹਵਾਰੀ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਪਤੀ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਕਿਰਤ ਮੌਕਿਆਂ ਦੀ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕਮੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ। ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਅੰਗੂਠੇ ਦਾ ਨਿਯਮ ਸ਼ਾਸਨ ਕਰੇਗਾ

(5) 1977 ਹਿੰਦੂ ਲਾਅ ਰਿਪੋਰਟਰ 272.

-ਮਾਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ **ਬਨਾਮ** ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (ਆਈ. ਐੱਸ. ਟਿਵਾਣਾ, ਜੇ.)

ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿਸਮ ਦੀ ਸਥਿਤੀ. ਕੇਸ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਰੁਪਏ ਦਾ ਅੰਕੜਾ. ਪਹਿਲੀ ਮੈਟਰੀਮੋਨੀਅਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਆਏ 75 ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਨੂੰ ਸਹੀ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲੇ ਜਾਣ ਤੱਕ ਸਮੇਂ ਲਈ ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਟੀ ਦੇ ਆਸਕਾ ਸੀਕਵਲ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਅਪੀਲ ਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਵਿਆਹ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤੇ ਲਈ ਪਤਨੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਰੁਪਏ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। 75 ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾਵਾਰ। ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ 3 ਨਵੰਬਰ, 1978 ਤੋਂ, ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ, ਖਰਚੇ ਸਮੇਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗੀ।

5. ਸੀ. ਕੇ.

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਗੁਲਜ਼ੇਬਾ

ਡੀ. ਐਸ. ਤਿਵਾਣੀਆ ਅਤੇ ਆਈ. ਐਸ. ਟਿਵਾਣਾ ਜੇ. ਜੇ.

ਮਾਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ।

ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰ. 3766 .

25 ਫਰਵਰੀ 1980

ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ (1894 ਦਾ 1)—ਸੈਕਸ਼ਨ 4, 5-ਏ ਅਤੇ 6— ਕਿਸੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਜਨਤਕ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕਵਾਇਰ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ- ਧਾਰਾ 6 ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ- ਤੋਂ ਕੋਈ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕੇ ਗਏ। ਐਕਵਾਇਰ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਲਈ—ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤੀ—ਕੀ ਸੱਚਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ—ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਦੇ ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦਾ ਤੱਤ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ—ਅਜਿਹਾ ਗੈਰ-ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ—ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਅਵੈਧ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ .

ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਕਦਮ ਨਾ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਗੈਰ-ਸੰਵੇਦਨਹੀਣ ਕਾਰਵਾਈ ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਹੀ

ਸੰਕੇਤ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਅਤੇ 6 ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ। ਐਕਵਾਇਰ ਐਕਟ, 1894 ਪੂਰੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵਿੱਚ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਕੀਮਤ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਦੇ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਕੋਈ ਸੰਭਾਵਤ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹਾਸਲ. ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਇਜ਼ ਹਨ